

Omvärldsbevakning Nr. 14

Asylsökande och nyanlända barn och unga

Förändringar inom utbildningsområdet
utifrån flyktingsituationen

Sammanställt av Ann-Sofie Gillner, Utbildning

Omvärldsbevakningen sammanställs av GR Utbildning som är en del av Göteborgsregionen (GR). GR är en regional utvecklingsarena som arbetar med hela styrkedjan – från barn och unga till kommunchefer och politiker. Det breda och djupa samarbetet omfattar barn, unga och vuxna i lärande i GR:s 13 medlemskommuner. Det involverar 240 000 studerande i alla åldrar, 20000 lärare, 1500 skolledare och 1300 skolor. Verksamheten ska vara till kommunal nytta, samtidigt som den ska stärka regionen nationellt och internationellt. Inom GR Utbildning finns cirka 90 medarbetare som arbetar med alltifrån skolutveckling, läromedel och att motverka studieavbrott till ledarutveckling, vuxenutbildning, gymnasiesamverkan och samverkan mellan skola och arbetsliv.

Innehåll

Ensamkommande barn och unga	4
Migrationsverket avvaktar med bifallsbeslut som gäller den nya gymnasielagen	4
Fler ungdomar kan omfattas av nya gymnasielagen.....	4
Folkhögskolespåret avslutas.....	4
Nyanlända barn, unga och vuxna	4
Fler nyanlända elever ska klara behörighet till gymnasieskolan.....	4
Intensivutbildning i syfte att uppnå gymnasiebehörighet, Stockholms universitet	4
Utredning av kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare	5
Utredning gällande skolsegregation och resurstilldelning till förskoleklass och grundskola.....	5
Informationsinsatser rörande hälsa, sexualitet och jämställdhet riktade till unga nyanlända och unga asylsökande	5
Situationen för nyanlända barn i familj - med fokus på sociala frågor och socialtjänstens roll	5
Snabbspår för nyanlända forskare	6
Förändringar gällande kompletterande utbildningar.....	6
Promemoria: Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande.....	6
Mötesplats Vuxenutbildning 2018, Skolverket	6
Statistik 2017 samt januari-augusti 2018.....	6
Ensamkommande barn och unga.....	6
Asylsökande barn och vuxna	6
Rapporter och material	7
Slutrapport Plug-In 2.0	7
OECD-studie med fokus på integration av nyanlända kvinnor	7
Bygga svenska – material för bedömning av nyanlända elevers språkutveckling, Skolverket	7
Protected on Paper? An analysis of Nordic country responses to asylum-seeking children, Unicef..	7
Forskning	7
Nyanländas lärande och nyanlända elevers skolgång.....	7

I detta dokument samlas aktuell information inom området asylsökande och nyanlända med fokus på framförallt barn och unga samt avseende förändringar på utbildningsområdet. I dokumentet finns även annan information som bedöms intressant, men som inte specifikt berör utbildningsområdet, med. Dokumentet uppdateras kontinuerligt. Tidigare har omvärldsbevakningar sammanställts vid fem tillfällen under 2016 och fem tillfällen under 2017 samt den 5 februari, 11 april och 19 juni 2018.

Ensamkommande barn och unga

Migrationsverket avvaktar med bifallsbeslut som gäller den nya gymnasielagen

Två migrationsdomstolar har bedömt att det inte går att tillämpa lagstiftningen i den nya gymnasielagen i den del som avser sänkt beviskrav för identitet. [Migrationsverket](#) avvaktar därför med bifallsbeslut i ärenden där den nya gymnasielagen har åberopats. Ärenden där det är uppenbart att den sökande inte uppfyller grundkraven kommer fortsatt få avslagsbeslut.

Fler ungdomar kan omfattas av nya gymnasielagen

[Migrationsverket](#) har beslutat att ensamkommande barn som anlände till Sverige före den 24 november 2015, men som fick asylansökan registrerad hos Migrationsverket först efter detta datum, under vissa omständigheter kan omfattas av den nya gymnasielagen.

Folkhögskolespåret avslutas

[Folkhögskolespåret](#) har varit ett nationellt projekt som gett ensamkommande unga möjlighet att läsa på allmän kurs på grund- eller gymnasienivå, samtidigt som de har bott på skolans internat. Projektet avslutas i år men modellen lever vidare och de folkhögskolor som har deltagit kommer fortsätta ta emot ensamkommande ungdomar.

Nyanlända barn, unga och vuxna

Fler nyanlända elever ska klara behörighet till gymnasieskolan

Den 19 juni fattade [riksdagen beslut om lagändringar](#) som bland annat berör nyanlända barn i skolan. Nyanlända elever i högstadiet ska få en individuell studieplan inom två månader från skolstart. Planen ska beskriva hur eleven ska nå behörighet till gymnasiet. Eleverna ska också kunna få en anpassad timplan där ämnen som krävs för behörighet prioriteras. Elevernas rätt till studiehandledning på sitt modersmål ska också förstärkas. Lagändringarna som berör nyanlända i skolan började gälla den 1 augusti 2018.

Intensivutbildning i syfte att uppnå gymnasiebehörighet, Stockholms universitet

Stockholms universitet satsar på att utforma en [intensivutbildning](#) som siktar på att ge nyanlända ungdomar gymnasiebehörighet på bara två år. Intensivutbildning i svenska för nyanlända är ett treårigt utvecklingsprojekt med inriktning på skola och undervisning. Syftet är att gynna integrering av nyanlända elever i högstadie- och gymnasieåldern. Modellen har testats i praktiken på två skolor, en i Stockholm och en i Nacka. Från hösten 2018 ingår ytterligare en skola i Stockholm och en skola i Södertälje. Under detta läsår sker revideringar och anpassningar av modellen för elevgrupper med olika lång studiebakgrund och kunskaper i svenska.

Utredning av kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare

I augusti tillsatte regeringen en [utredning](#) som ska se över hur sfi (kommunal vuxenutbildning i svenska för invandrare) behöver förändras för att förbättra genomströmningen inom sfi och underlätta övergång till och kombination med annan vuxenutbildning.

Utredaren ska bland annat

- Utredda och föreslå hur det kan säkerställas att kommuner erbjuder individanpassad utbildning för nyanlända som omfattas av bestämmelserna om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare, inklusive de som omfattas av utbildningsplikt.
- Utredda om en utökning av den garanterade undervisningstiden inom sfi skulle kunna påskynda genomströmningen och övergången till andra utbildningar. I dag ska undervisningstiden i genomsnitt omfatta minst 15 timmars undervisning i veckan under en fyraveckorsperiod.
- Undersöka hur olika stödåtgärder kan användas för att elever ska nå målen med utbildningen och i högre grad kunna kombinera sfi med annan vuxenutbildning.
- Föreslå hur kompetensen hos obehöriga sfi-lärare kan förbättras.

Delar av utredningen ska redovisas senast den 28 februari 2019, resterande delar ska redovisas senast den 31 maj 2019.

Utredning gällande skelsegregation och resurstilldelning till förskoleklass och grundskola

Regeringen har tillsatt en [utredning](#) som ska analysera och föreslå åtgärder för att minska skelsegregationen och förbättra resurstilldelningen till förskoleklass och grundskola. Syftet är att öka likvärdigheten inom berörda skolformer. Utredaren ska bland annat analysera och ta ställning till hur bestämmelserna om dels placering vid kommunala skolenheter, dels mottagande och urval till fristående skolor, bör ändras för att i större utsträckning främja en allsidig social sammansättning av elever inom förskoleklass och grundskola samt, vid behov, grundsärskola. En viktig utgångspunkt för övervägandena bör, enligt kommittédirektivet, vara att kommunerna ska ha möjlighet att skapa en jämnare fördelning av bland annat nyanlända elever vid de kommunala skolenheterna.

Informationsinsatser rörande hälsa, sexualitet och jämställdhet riktade till unga nyanlända och unga asylsökande

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor (MUCF) har fått i [uppdrag](#) av regeringen att, i samverkan med ungdomsmottagningen på nätet (UMO), utveckla det pågående arbetet med informationsinsatser rörande hälsa, sexualitet och jämställdhet riktat till unga nyanlända och unga asylsökande. Uppdraget som helhet ska redovisas till Socialdepartementet senast den 31 mars 2021.

Situationen för nyanlända barn i familj - med fokus på sociala frågor och socialtjänstens roll

FoU i Väst har gjort en [kartläggning](#) i de 13 kommunerna i Göteborgsregionen gällande situationen för nyanlända barn i familj. Kartläggningen har haft ett särskilt fokus på sociala frågor och socialtjänstens roll. De områden som omfattas i kartläggningen är skola, fritid, boende, hälsa, familjesituation och sociala problem, vad fungerar bra och mindre bra, finns det oro för barnen samt aktualiseringar till socialtjänsten.

För mer information; kontakta Jeanette Olsson, jeanette.olsson@grkom.se

Snabbspår för nyanlända forskare

I augusti startade Göteborgs universitet upp ett snabbspår för nyanlända forskare. Åtta nyanlända forskare deltar i programmet som benämns [Inclusive Internationalization](#). Programmet ska ge kunskap om det svenska universitetssystemet och förutsättningar att snabbare komma in på den svenska arbetsmarknaden.

Förändringar gällande kompletterande utbildningar

Syftet med [förändringarna](#) är att bättre ta tillvara på kunskap och kompetens som har inhämtats i andra länder. Ändringarna ska också göra det lättare att påbörja och fullfölja kompletterande utbildning, så att fler ska få ett arbete som matchar deras kompetens. Ändringarna innebär bland annat att utbildningen inte behöver vara förberedande för det specifika yrket utan det ska räcka att utbildningen är relevant för yrket. Författningsändringarna träder i kraft den 1 januari 2019. De nya bestämmelserna om vad som krävs för behörighet till utbildningen ska tillämpas vid antagning till utbildning som börjar efter den 30 juni 2019.

Promemoria: Ett socialt hållbart eget boende för asylsökande

[Promemorians](#) förslag syftar till att utveckla Mottagandeutredningens två modeller för att begränsa de negativa sociala konsekvenserna av eget boende för asylsökande.

Mötesplats Vuxenutbildning 2018, Skolverket

I november och december arrangerar Skolverket [Mötesplats](#) Vuxenutbildning på ett antal platser i landet. Fokus för mötesplatsen är nyanlända i vuxenutbildningen. Målgrupper är skolledare, lärare och andra som arbetar med utveckling av kommunal vuxenutbildning.

Statistik 2017 samt januari-augusti 2018

Ensamkommande barn och unga

Sverige

Under år 2017 ansökte 1 336 ensamkommande barn om asyl i Sverige. De flesta av dessa barn, ca 85 %, var i åldern 13-17 år. Under perioden januari-augusti 2018 har 624 ensamkommande barn sökt asyl i Sverige varav ca 85 % är i åldern 13 - 17 år och ca 25 % är flickor.

Den 1 september var 1 520 asylsökande ensamkommande barn/unga inskrivna hos Migrationsverket vilket är 445 färre barn/unga sedan den 7 juni. Ca 40 % av dessa barn/unga kommer från Afghanistan (medborgarskap).

Göteborgsregionen

Under år 2017 anvisades 148 ensamkommande barn till kommunerna inom GR vilket kan jämföras med år 2016 då 259 ensamkommande barn anvisades till GR-kommunerna. År 2015 var motsvarande antal 2 959. Till och med vecka 37 i år har 66 ensamkommande barn/unga anvisats till kommunerna inom GR.

Asylsökande barn och vuxna

Under år 2017 ansökte totalt 8 507 barn om asyl i Sverige, inklusive ensamkommande barn. Under perioden januari-augusti i år har 4 278 barn sökt asyl i Sverige, varav 624 ensamkommande barn.

Under år 2017 ansökte totalt 25 666 personer (vuxna och barn) om asyl i Sverige, att jämföra med motsvarande siffra för 2016 som var 28 939 personer. Under perioden januari-augusti i år har 14 171 personer (vuxna och barn) sökt asyl i Sverige. De största länderna räknat i antal asylsökande under denna period var Syrien, Irak och Iran.

Rapporter och material

Slutrapport Plug-In 2.0

I juni presenterade SKL Plug-Ins [slutrapport](#) *Studieavbrott - En fråga med konsekvenser långt utanför klassrummet*. I rapporten kan man bland annat ta del av aktuell avbrottsstatistik, om konsekvenser för samhälle och individ samt om vilka åtgärder som behövs på nationell och lokal nivå för att fler unga ska nå gymnasieexamen. En av målgrupperna inom Plug-In var nyanlända unga kvinnor och män, 15–24 år, med behov av stöd för att uppnå gymnasiebehörighet och i förlängningen gymnasieexamen.

OECD-studie med fokus på integration av nyanlända kvinnor

[Rapporten](#) som utarbetats med anledning av studien sammanfattar tidigare forskning om integrationen av nyanlända kvinnor, både jämfört med nyanlända män och andra kvinnor som invandrat till ett annat land. Genom studien visas aspekter som tyder på att integrationsproblematik kan lösas av sysselsättnings- och utbildningspolitiska insatser. Rapporten visar exempelvis att satsningar på tidiga insatser såsom språkträning och utbildning under etableringen har stor påverkan på de nyanlända kvinnornas möjligheter att etablera sig på arbetsmarknaden.

Bygga svenska – material för bedömning av nyanlända elevers språkutveckling, Skolverket

Bygga svenska är ett [bedömningsmaterial](#) som hjälper lärare i grundskolan och gymnasieskolan att följa nyanlända elevers språkutveckling.

Protected on Paper? An analysis of Nordic country responses to asylum-seeking children, Unicef

Unicef har tagit fram en [rapport](#) med fokus på hur asylsökande barns rättigheter efterlevs i Danmark, Finland, Island, Norge och Sverige. Exempelvis beskrivs barns rättigheter under asylprövningen samt rätten till utbildning, hälsa och socialt skydd.

Forskning

Nyanländas lärande och nyanlända elevers skolgång

Två forskare vid [Mälardalens högskola](#), Pirjo Lahdenperä och Eva Sundgren, har gett ut två böcker inom området nyanländas lärande och nyanlända elevers skolgång. Böckerna bygger på forskning och beprövad erfarenhet och är särskilt lämpade för kollegialt lärande i skolan med kapitel som presenterar olika didaktiska tillämpningar.